आअस्येतिच्छेदः अस्यदेहस्यआविचेष्टनादितिसंबंधः विमुक्तश्चविमुच्यतेभूयश्चांतेविश्वमायानिवृत्तिरितिश्रुतिभ्यांद्विर्मुक्तिमायानिवृत्त्योःप्रतिपादनात्तस्वविदामिद्रजालत्वविदामिवावरणांशनिवृत्तावपि विक्षेपांशानुवृत्तिरस्तीतिगम्यते साचप्रतिबिंबभ्रमादौदृष्टा तेनजीवन्मुक्तिसिद्धीरागद्वेषराहित्यसिद्धिश्च अन्यथाज्ञानसमकालमेवदेहपातापत्तिः यस्तुदेहपातावधिसाक्षिवन्नपश्यतिविषयेषुसंगंचकरोतित स्यजातमपिज्ञानंनश्यतीतिभावः यथोक्तंभगवता इंद्रियाणांहिचरतांयन्मनोनुविधीयते तदस्यहरतिप्रज्ञांवायुर्नावमिवांभसीतिबुद्धिनाशात्प्रणश्यतीतिच ॥ १८ ॥ १९ ॥ इहवाअमुत्रवानभयमित्यन्वयः ॥ २० ॥ महद्ब्रह्मविजानामि अव्ययंतपोयोगंकृत्वासंप्राप्तोपिनप्रबाधते शीतोष्णादिजःशोकोदेहस्वाभाव्यादवश्यंप्राप्तोतिनचमूढेष्विवबुद्धेषुतस्यातीवप्रतापोस्तीतिभावः ॥ २१ ॥ इतिश्रीमहाभारते शांति०मोक्ष०प०षडशीत्यधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २८६ ॥ ॥ ७ ॥ एवमुपदेशप्रधानांब्रह्मविद्यांश्रुत्वातामेवोपपत्तिप्राधान्येनजिज्ञासमानःपृच्छति अतत्त्वज्ञस्यशास्त्राणामिति त

एतान्शोकभयोत्सेकान्मोहनान्सुखदुःखयोः॥ पश्यामिसाक्षिवल्लोकेदेहस्यास्यविचेष्टनात्॥ १८॥ अर्थकामौपरित्यज्यविशोकोविगतज्वरः॥ तृष्णामोहौ तुसंत्यज्यचरामिपृथिवीमिमां॥ १९॥ नचमृत्योर्नचाधर्मान्नलोभान्नकुतश्चन॥ पीतामृतस्येवात्यंतमिहवामुत्रवाभयं॥ २०॥ एतद्ब्रह्मन्विजानामिमहत्क त्वातपोव्ययं॥ तेननारदसंप्राप्तोनमांशोकःप्रबाधते॥ २१॥ इतिश्रीमहाभारतेशांतिपर्वणिमोक्ष०प०समंगनारदसंवादेषडशीत्यधिकद्विशतत मोऽध्यायः॥ २८६॥ ॥७॥ युधिष्ठिरउवाच अतत्त्वज्ञस्यशास्त्राणांसंततंसंशयात्मनः॥ अकृतव्यवसायस्यश्रेयोब्रूहिपितामह॥ १॥

स्यशास्त्रंतार्किकपाशुपतपांचरात्रसांख्यपातंजलादिउपपत्तिप्रधानमुपदेशप्रधानंच तत्रवैदिकेशास्त्रेपूर्वोत्तरमीमांसेउपदेशप्रधाने वैशेषिकतार्किकपाशुपतपांचरात्रसांख्यपातंजलादीनिउपपत्तिप्रधानानि अवैदिकेपिलौकायतंशास्त्रमुपपत्तिप्रधानं आर्हतसौगतेशाक्यबुद्धमुनिप्रणीतागमप्रधाने तत्रापिसौगतेचत्वारोभेदाः सौत्रांतिकवैभाषिकयोगाचारमाध्यमिकाः सर्वाण्येतानिविभिन्नप्रस्थानानिमोक्षार्थंच प्रवृत्तानि मोक्षश्चनान्यःपंथाविद्यतेऽयनायेतिएकमार्गःश्रूयते सर्वेषुचशास्त्रेषुस्वमतेएवमोक्षोस्तिनपरमतेइतिसाटोपंप्रतिपाद्यते विनिगमनाविरहाच्चनैतेषामन्यतमस्यश्रैष्ठ्यमध्यवसातुंशक्यं नाप्येषामेकमत्यं वक्तुंशक्यं विभिन्नप्रस्थानतायाःस्पष्टत्वात् एकशास्त्रव्यापत्तेश्चअतःशास्त्राणांतत्त्वानवधारणात्संशयःकिमुपादेयमिति ननुभिद्यतेहृदयग्रंथिश्छिद्यंतेसर्वसंशयाइतिश्रुतेःआत्मानुभवएवसंशयोच्छेदंकरिष्यति किमुत्तमतयेत्याशंक्याह अकृतव्यवसायस्येति व्यवसायःआत्मदर्शनार्थंशमदमाद्यनुष्ठानं तदकुर्वतः किंहितंस्यात्तद्ब्रूहि॥ १॥

Digitized by Google